

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

замовників з мінімальними витратами. Отже, методи логістики виступають важелем підвищення конкурентоспроможності на товарних ринках.

Впровадження концепції і методології логістики в діяльність підприємств, формування логістичної системи управління легкою промисловістю, що має певні передумови, сприятиме оптимізації потокових процесів, підвищенню конкурентоспроможності продукції та зростанню ефективності роботи галузі.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Амітан В.Н. Логістизація процесів в організаційно-економічних системах / Амітан В.Н., Ларіна Р.Р., Пілюшенко В.Л. – Донецьк: ТОВ “Юго-Восток” Лтд, 2003. – 73 с.
2. Козак І.М. Управління виробничо-комерційною діяльністю підприємств на засаді логістики / І.М. Козак // Проблеми науки. – 2006. - №5. – С.27-34.
3. Лабурцева О.І. Маркетинг і розвиток підприємництва в легкій промисловості: [монографія] / О.І. Лабурцева. – К.: КНУТД, 2008. – 364 с.
4. Пономаренко В.С. Стратегічне управління підприємством / Пономаренко В.С. – Харків: Основа, 1999. – 620 с.

РЕЗЮМЕ

Робота присвячена вирішенню одного із важливих завдань щодо удосконалення державного механізму регулювання легкої промисловості, спрямованого на її розвиток.

Ключові слова: державний механізм регулювання, легка промисловість, логістизація, державна стратегія розвитку.

РЕЗЮМЕ

Дисертація посвячена решению одной из важных задач по усовершенствованию государственного механизма регулирования легкой промышленности, направленной на ее развитие.

Ключевые слова: государственный механизм регулирования, легкая промышленность, логистизация, государственная стратегия развития.

SUMMARY

The main idea is to improve the state mechanism of adjustments directed to its development. It is studied in work that a light industry is one of the key industries of National economy of Ukraine.

Key words: state mechanism of regulation, light industry, logistics, state strategy of development.

ИССЛЕДОВАНИЕ ИНТЕГРАЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ АЗИИ И РЕГИОНА АСЕАН

Махарик А., Донецкий национальный университет (Донецк, Украина)

Актуальность темы исследования данного исследования определяется чрезвычайно важным местом, значением и ролью Юго-Восточного региона Азии в современных процессах формирования нового экономического и политического порядка на азиатском континенте и в АТР в целом. Напомним, что Юго-Восточная Азия (Вьетнам, Сингапур, Индонезия, Малайзия, Филиппины, Таиланд, Лаос, Камбоджа, Мьянма (Бирма), Бруней-Даруссалам) - это один из крупнейших регионов Азии с населением, приближающимся к 0,5 млрд. человек, и от того, какими темпами будет развиваться этот участок нашей планеты, какие направления примет зародившийся там процесс экономической интеграции, в огромной степени зависит и судьба всего континента.

Степень изученности проблемы. Теоретическая и научно-методическая база работы сформировалась в ходе изучения трудов известных теоретиков, экономистов и политологов - Дж.М. Кейнса, М.Гилберта, А. Аганбегяна, О.Т. Богомолова, А.Д.Некипелова, Л.И.Абалкина, С.С.Шаталина, Б.З. Мильнера, С. Глазьева, Д. Львова, а также Чан Нгуен Туена.

Проблемы экономического сотрудничества стран ЮВА рассматривались в работах Г.Чуфрина, К.А.Брутенца, Л.Аносовой, Г.Г.Кадымова, М.Тригубенко, С.Ианесян, В.В.Бойцова.

Целью исследования является совокупность основных проявившихся на сегодняшний день направлений региональной экономической интеграции в последней четверти XX века в ЮВА, ее динамизм и реальные последствия в различных масштабах – от отдельных стран региона и мира. В конкретное содержание предмета исследования входит комплекс исторических, политических и экономических предпосылок интегрирования Юго-Восточных азиатских экономик, разного рода концепций интеграции, а также влияние интегрируемого хозяйственного поля на внешнеэкономическую политику стран других азиатских регионов, включая в первую очередь Китай, Россию, Японию по отношению к государствам Юго-Восточной Азии.

Первые шаги к межгосударственному сотрудничеству в Юго-Восточной Азии можно найти еще в годы «холодной войны», однако тогда оно носило ярко выраженный военно-политический характер и сводилось к участию в глобальном противостоянии двух систем, например в составе такого одиозного блока как СЕАТО (Организация договора стран Юго-Восточной Азии). Попытки межгосударственных объединений на экономической основе носили подчиненный характер и не могли претендовать на самостоятельную роль в международных отношениях.

Ассоциация стран Юго-Восточной Азии - АСЕАН (Association of South East Asian Nations - ASEAN) создана в 1967 г. в составе пяти государств - Сингапура, Таиланда, Филиппин, Индонезии и Малайзии. В 1984г. присоединился Бруней, в 1995 г. - Вьетнам, в 1997 г. - Лаос и Союз Мьянма, в 1999 г. - Камбоджа. Страны АСЕАН занимают стратегическое положение на пути из Индийского океана в Тихий, находясь на перекрестке, соединяющем Тихоокеанский бассейн с Ближним Востоком, Африкой и Европой.

Группировка обладает крупными запасами природных ресурсов. На долю государств-участниц приходится 81% мирового производства натурального каучука, 38% пальмового масла, 53% кокосового масла, 98% абаки-пеньки, 62% олова, 60% медной руды, 12% хромовой руды, а также значительные запасы нефти и природного газа.

Таблица 1

Макроэкономические показатели стран АСЕАН, 2009г.

Страна	Площадь, тыс. кв. км	Население, млн. чел.	ВВП, млрд.долл. США
Бруней	5,77	0,4	14,15
Вьетнам	329,56	87	96,32
Индонезия	1919,44	231	546,53
Камбоджа	181,04	14,9	10,37
Лаос	236,8	5,9	5,74
Малайзия	329,75	28,3	191,62
Мьянма	678,5	59,5	24,02
Сингапур	0,632	4,98	177,57
Таиланд	514,0	66,9	264,23
Филиппины	300,0	92,2	161,15
АСЕАН-10	4495,493	591,5684	1 491,69

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

Как определено в Бангкокской декларации (1967 г.), Ассоциация призвана сформировать рамочный механизм регионального сотрудничества по реализации трех основных целей: стимулирование экономического развития, социального прогресса и культурного развития региона на основе совместных действий; укрепление мира и безопасности в Юго-Восточной Азии; развитие сотрудничества и взаимопомощи по вопросам, представляющим общий интерес в экономической, социальной, культурной, технической, научной и административной областях. В качестве основных задач определены: создание таможенного союза в рамках соглашений о преференциальной торговле, а также совместных промышленных объектов и товарных ассоциаций стран-производителей тех или иных видов товаров.

Экономическая интеграция в АСЕАН началась с развития производственного сотрудничества, когда по рекомендации группы экспертов ООН во главе с О.Робинсоном были предложены 13 проектов создания совместных промышленных предприятий в сфере машиностроения и химической промышленности, рассчитанных на удовлетворение нужд заинтересованных стран-участниц. В первой половине 1970-х гг. с целью реализации рекомендаций в Ассоциации принимается программа строительства совместных объектов и схема разделения труда.

Изменение внутренних и внешних экономических и политических условий способствовало углублению экономической интеграции стран Юго-Восточной Азии. Среди них - улучшение экономической ситуации в странах-членах, рост экономической взаимозависимости; либерализация торговой политики, в том числе переориентация на стимулирование экспорта (проект зоны преференциальной торговли базировался на импортозамещении и политике протекционизма); активизация экономического сотрудничества стимулировала интеграционные тенденции, в том числе в рамках мягкой схемы интеграции - создания зон экономического роста; влияние внешних факторов - углубление экономической интеграции в мире и бурный рост числа интеграционных группировок (эффект «домино»).

Зона свободной торговли АСЕАН: основные направления и практические результаты торговой либерализации

В 1992г. на саммите в Сингапуре страны АСЕАН приняли решение о формировании зоны свободной торговли АФТА (ASEAN Free Trade Agreement - AFTA) в течение 15 лет, т.е. к 2008 г. Спустя два года вносятся корректировки в дату завершения создания АФТА, и срок сокращается с 15 лет до 10 лет, соответственно конечной датой называется 2003 г. На саммите в декабре 1998 г. (в условиях азиатского финансового кризиса и стремлении как можно быстрее ликвидировать его негативные последствия) поставлена новая цель - создать АФТА к 2002 г. в целом на основе снижения пошлин до 0-5%, а окончательно (полной ликвидации таможенных барьеров) к 2010г. для шестерки и 2015г. для четырех других стран.

Стратегическая цель АФТА - повышение конкурентоспособности стран-членов на основе устранения торговых барьеров, роста привлекательности государств для зарубежных инвестиций, достижение экономической стабильности в регионе.

За 1990-2002 г. совокупный объем экспорта десяти стран-членов АСЕАН увеличился с 144,20 млрд. долл. до 404,93 млрд. долл., а в 2008 г. достиг 879 142,6 млрд.долл. США; импорта – с 162,33 млрд. долл. до 352,93 млрд.долл. США., и 831 229,1 млрд.долл. США в 2008 г. Среднегодовой темп прироста совокупного экспорта составлял 4%, импорта -1% в течение 1996-2001 гг. В отличие от многих других интеграционных группировок, в рамках Ассоциации среднегодовой темп прироста взаимного экспорта ниже по сравнению с динамикой совокупного товарооборота и равен 2% в среднем ежегодно за рассматриваемый период. Напротив, среднегодовой темп прироста импорта выше, чем аналогичный показатель совокупного импорта АСЕАН - 3% за 1996-2001 гг.

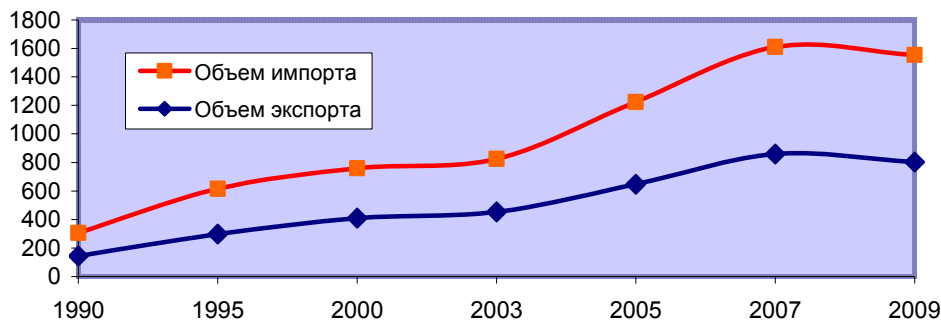

Рис. 1. Динамика экспорта и импорта стран АСЕАН, 1990-2009 гг., млрд.долл. США

За рассматриваемый период стоимостной объем взаимного экспорта увеличился с 28,95 млрд. долл. (1990 г.) до 97,23 млрд. долл. (2002 г.), а в 2008 г. достиг 242,46 млрд.долл. США; взаимного импорта – с 26,31 млрд. долл. (1990 г.) и 83,43 млрд. долл. США. (2002 г.) до 215,58 млрд.долл. США. Доля взаимного экспорта АСЕАН возросла с 21,1% до 24,0%, а удельный вес взаимного импорта - с 17,3% до 23,6% за 1993-2002 гг.

Для сравнения в 1980 г. этот показатель равнялся 13,5%.

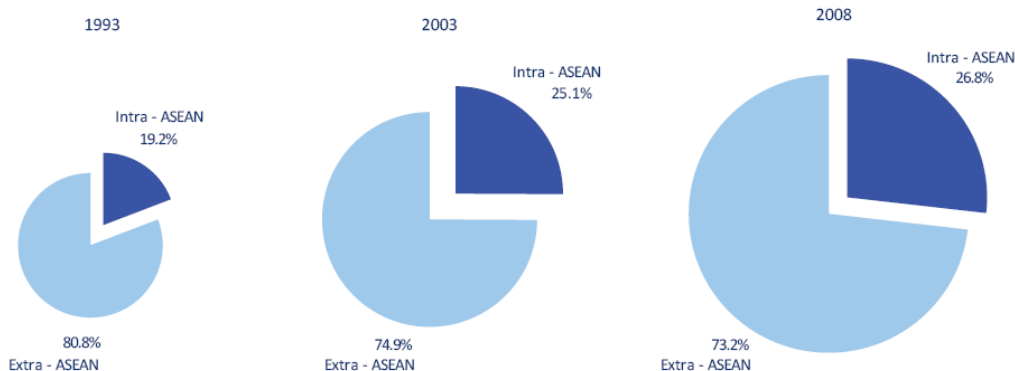

Рис. 2. Внутрирегиональная и внешняя торговля стран АСЕАН за 1993, 2003 и 2008 гг., %

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

В целом, доля взаимной торговли стран АСЕАН растет, но невысокими темпами. (Рис.2.2). Более того, она имеет существенное значение лишь для двух стран - Малайзии (26,4%) и Сингапура (36,0%), тогда как для других партнеров ее доля варьируется в пределах 2,6%-12,2% от совокупных товарооборотов

За семь лет с 1998 по 2005 гг. все страны АСЕАН (за исключением Сингапура) увеличили свой вклад в мировой ВВП. Доля ВВП Сингапура в мировом ВВП хотя и снизилась, но по показателю ВВП на душу населения он остаётся лидером, что отражает высокий уровень жизни в стране.

Таблица 2.

Уровень экономического роста стран АСЕАН, 2000-2008 гг.

Страна	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2003-2008	1998 - 2008
Бруней	2.9	2.7	3.9	2.9	0.5	0.4	4.4	0.6	0.4	1.3	2.0
Камбоджа	8.4	5.5	5.2	12.6	10.0	13.6	10.8	10.2	6.0	10.1	9.2
Индонезия	5.4	3.6	4.5	4.8	5.0	5.7	5.5	6.3	6.1	5.7	5.2
Лаос	5.8	5.7	5.9	5.8	6.9	7.3	8.3	6.0	8.4	7.4	6.8
Малайзия	8.9	0.5	5.4	5.8	7.2	5.3	5.8	6.3	4.6	5.8	5.1
Мьянма	13.7	10.5	5.5	5.1	5.0	4.5	6.9	5.6	4.5	5.3	5.9
Филиппины	4.4	4.5	4.4	3.7	6.4	4.9	5.3	7.4	3.6	5.5	5.0
Сингапур	10.1	-2.4	4.2	3.1	8.8	6.6	7.9	10.1	1.1	6.9	4.9
Таиланд	4.8	2.2	5.3	7.1	6.3	4.7	5.2	4.9	2.6	4.7	4.8
Вьетнам	6.8	6.9	7.0	7.4	7.8	8.4	8.2	8.5	6.3	7.8	7.6
АСЕАН	6.3	2.9	5.0	5.4	6.3	5.7	6.0	6.7	4.4	5.8	5.3
АСЕАН 5	6.1	2.3	4.8	5.2	6.2	5.4	5.7	6.5	4.2	5.6	5.0

Общий внутрирегиональный валовой продукт на 2007 год составил 1,28 трлн.долл. США; это больше, чем в Индии (1,10 трлн.долл. США); составляет примерно 45% от ВВП Китая (3,25 трлн.долл. США), но менее 10% ВВП Соединенный Штатов (13,8 трлн.долл. США).

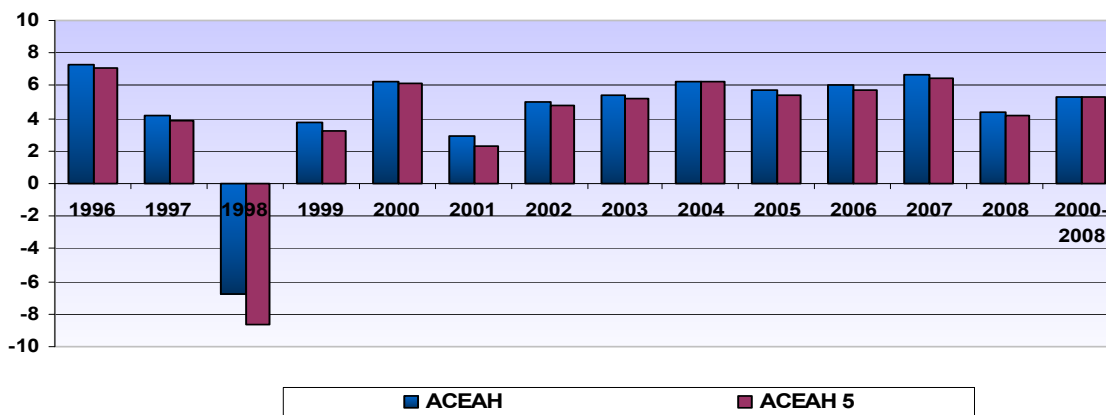

Рис.2.4. Уровень роста ВВП в странах АСЕАН за 1996-2008 гг.

В 2007 году ВВП на душу населения стран АСЕАН было в два раза больше, чем ВВП Индии (978 долл. США), немного ниже ВВП Китая (2 461 долл. США) и составило всего 5% ВВП США (45 845 долл. США).

Экономический эффект от создания зоны свободной торговли страны Ассоциации получают в перспективе, правда, в силу невысокого уровня экономической взаимозависимости и взаимодополняемости он не может быть существенным. На данном этапе большое внимание уделяется развитию другой региональной инициативы - зонам экономического роста как более узкой и

более динамичной формы экономической интеграции на микроэкономическом уровне. Страны АСЕАН участвуют практически во всех проектах зон экономического роста, разработанных в Азиатско-Тихоокеанском регионе.

В Документе "АСЕАН: взгляд в 2020 г." поставлена долгосрочная задача создания общего рынка, а также не исключается возможность введения общей валюты (в частности, эксперты МВФ, осуществившие исследование данного вопроса определили готовность национальных экономик 6 стран к валютному союзу). Но до этого необходимо завершить формирование зоны свободной торговли на основе полного устранения таможенных пошлин, что решено сделать к 2010-2015 гг.

Экономическая интеграция АСЕАН в ближайшей перспективе будет направлена на развитие постиндустриальной экономики, привлечение инвестиций, развитие общей информационной, транспортной и энергетической сети и выравнивание уровня развития экономик стран-участниц. Начавшееся сотрудничество АСЕАН с Китаем, Японией и Южной Кореей имеет большой интеграционный потенциал, в частности, является реальной возможностью создания Азиатского валютного фонда и Восточноазиатской зоны свободной торговли. России необходимо учитывать во внешнеэкономической стратегии интеграционные процессы, происходящие в Юго-Восточной и Восточной Азии, долгосрочные тенденции возвышения этого региона в мировой экономике и приложить усилия для обеспечения российских интересов в этом регионе.

СПИСОК ИСТОЧНИКОВ:

- Макогон Ю.В. Современное состояние международной торговли товарами и услугами в Украине и Донецкой области (на японском языке) Russia&Nis business monthly, №3, 2008г.С.21-30
- Catalogue-in-Publication Data ASEAN Statistical Yearbook 2008 Jakarta: ASEAN Secretariat, July 2009
- Brimble P. Regional Economic Development Areas in Asia: Trade, FDI and a New Framework for Analyses./ P.Brimble, D.Oldfield. The Brooker Group for the FIAS. January 2000. - p.19-20.
- ASEAN Annual Report 2001-2002. Jakarta, ASEAN Secretariat, 2002.- p.21

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

РЕЗЮМЕ

В научной статье рассматриваются вопросы развития Юго-Восточного региона Азии в современных процессах формирования нового экономического и политического порядка на азиатском континенте и в АТР в целом.

SUMMARY

The scientific article examines the development of South-East Asia in the modern processes of forming a new economic and political order in Asia and the Pacific as a whole.

РЕЗЮМЕ

У науковій статті розглядаються питання розвитку Південно-Східного регіону Азії в сучасних процесах формування нового економічного і політичного порядку на азіатському континенті і в АТР у цілому.

НАСЛІДКИ РОЗВИТКУ СВІТОВИХ ЕКОНОМІЧНИХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В КОНТЕКСТІ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТИВАННЯ В ЄС

Борисова С.Є., доцент кафедри фінансів Донбаської державної машинобудівної академії (м. Краматорськ)

Актуальність теми. Геополітична спрямованість сучасного цивілізаційного процесу визначається його глобалізацією, прогресуючим зростанням значущості гуманітарної сфери, високих інформаційних технологій, постіндустріальних принципів суспільного розвитку, підвищенням ролі інтелектуального капіталу та менеджменту, соціальних і гуманітарних чинників економічного прогресу, утвердженням пріоритетності базових засад сталого розвитку, який сприяє не тільки економічному зростанню, а й справедливому розподілу його результатів, розширенню можливостей людей, їхньому збагаченню.

Основні напрями розвитку світових глобалізаційних процесів варто систематизувати за предметним критерієм на:

- економічні – масштаби та прискорення руху факторів виробництва, товарів та послуг на основі міжнародного розподілу праці; розвиток та удосконалення міжнародної валютно-фінансової системи; економічна регіональна і галузева інтеграція;
- технологічні – науково-технічний прогрес; інформаційні і телекомунікаційні технології; розвиток міжнародної комунікаційної структури (зв'язок, транспорт);
- соціально-економічні – соціалізація економіки; посилення взаємовпливу та взаємозалежності національних економік; формування інтернаціональних відтворювальних комплексів;
- політичні – протиріччя національного суверенітету й інтернаціоналізації життєдіяльності держави; взаємопроникнення глобальних, регіональних і національних інтересів; рівень макроекономічної й інформаційної відкритості;
- правові – приведення національних правових систем у відповідність до міжнародної правової практики; формування єдиного загального міжнародного правового поля) обґрунтовано, що з метою забезпечення реалізації інтересів всіх суб'єктів глобалізаційного процесу процеси економічної глобалізації повинні регулюватись на міжнародному рівні.

Метою дослідження є визначення напрямів і наслідків розвитку світових економічних глобалізаційних процесів в контексті іноземного інвестування.

Цим проблемам присвячено праці вітчизняних вчених: Д.Лук'яненко, Ю.Макогона, А.Гальчинського, А.Філіпенка, Ю.Пахомова, Л.Руденко, а також західних вчених Дж.Кейнса, Д.Рікардо, Л.Ерхарда, Р.Мандела, Дж.Флемінга та інших.

Світові економічні глобалізаційні процеси відкривають перед людством величезні можливості в розширенні обміну товарами, послугами, інформацією, технологіями та капіталом, взаємодії в гуманітарній сфері, духовному збагаченні особистості. Водночас для значної частини людства глобалізація несе в собі й істотні загрози, зумовлюючи розмежування країн на "цивілізаційний центр" і "периферійну зону", поглиблюючи їх диференціацію в соціально-економічному розвитку.

Фактично продемонструвала свою безперспективність політика так званої наздоганяючої модернізації, за рецептами якої (починаючи з 60-х років) розвивалася значна частина країн Латинської Америки, Азії та Африки і яка в 90-ті роки набула поширення на пострадянському просторі, у т. ч. і в Україні. Вона не сприяла вирішенню ключової проблеми сучасного світового процесу - забезпеченню сталого розвитку та зближенню на цій основі країн за рівнем життя народу. Нині людство зіткнулося із ситуацією, за якої значна частина країн опинилася за межами економічного та соціального прогресу. Ситуація ускладнюється і тим, що в останнє десятиріччя відбулося розширення зони бідності за рахунок країн, які входили до складу колишнього СРСР. Тож подолання глобальної нерівності перетворилося в центральну проблему XXI століття.

Все це - об'єктивні, жорсткі й далеко не завжди прогнозовані реалії сучасного світу, які слід максимально враховувати. Світ, як і раніше, визнає лише сильних, поважає лише тих, хто спроможний до самоутвердження, здатний захищати власну свободу та цінності.

Глибокі сутнісні суперечності нинішнього цивілізаційного процесу висувають особливі вимоги до довгострокової соціально-економічної стратегії в Україні. Необхідно скоригувати загальну спрямованість трансформаційного процесу, надати йому сучасних цивілізованих форм, знайти такі шляхи та механізми входження у світову економіку, які б дали змогу максимально скористатися позитивними наслідками глобального розвитку і водночас мінімізували економічні й особливо соціальні труднощі, пов'язані з адаптацією національної економіки до закономірностей світової господарської системи.

При визначенні стратегії держави слід враховувати і нову геополітичну ситуацію, яка почала формуватися після безпрецедентної терористичної атаки на США 11 вересня 2001 р. Нові види загроз і викликів обумовлюють необхідність утвердження принципово нової моделі світового розвитку, глобальної безпеки [1].

Україна має враховувати ці процеси, брати найактивнішу участь у формуванні механізмів нової міжнародної антитерористичної політики. Потрібно враховувати і глобальну тенденцію переходу до багатополюсного (поліцентричного) світового співтовариства, де основою взаємодії держав та їх економік має стати регіональна інтеграція. У зв'язку з цим чітка і пріоритетна орієнтація України на інтеграцію в Європейський Союз, набуття статусу спочатку асоційованого, а згодом повноправного членства в ньому має розглядатися як основа стратегії економічного та соціального розвитку нашої держави на наступні десять років і більш віддалену перспективу. Як засвідчує досвід практично всіх країн-претендентів на вступ до ЄС, ця мета може стати додатковим потужним стимулом і каталізатором відповідних соціально-економічних та політичних перетворень [2].

Водночас пріоритетність інтеграції України в ЄС не повинна вступати у протиріччя з іншими стратегічними напрямками зовнішньополітичної та економічної діяльності держави. Всі вони мають бути підпорядковані стратегічній меті – європейській інтеграції. У зв'язку зі зміною у 2010 році політичного курсу України, зберігають своє значення розвиток та поглиблення взаємовигідних зв'язків з Росією. Так само велика увага буде приділятися співробітництву з США.

Активно розвиватимуться відносини з країнами СНД, Центральної та Південно-Східної Європи, інших регіонів світу. Глобалізація світової економіки та європейська інтеграція ставлять перед Україною питання про власне геополітичне позиціонування. Понад те, сьогодні для нашої держави проблема визначення свого реального місця у світі стає критичною. Адже правильний вибір визначатиме успішний економічний розвиток країни та її здатність максимально ефективно інтегруватися до глобального простору. Сама ж реалізація інтеграційних планів залежить від того, чи зможе країна у певні терміни залучити критичну масу інвестицій. Таким чином, зараз перед